

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EJLP-R0-100, EJLP-R0-200
<i>Termin egzaminu:</i>	8 maja 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2023 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–30)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 2.1) dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego, oddaje w przekładzie ogólny charakter i funkcję tłumaczonego tekstu; znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur; stosuje poprawne techniki przekładu; redaguje przekład spójny i poprawny stylistycznie; 2.3) wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu kultury antycznej do sporządzenia przekładu; 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne [...]; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe [...]; 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...].

Zasady oceniania

Zdanie		Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
			częstkowa	maks.
1.	Nonnulli Glaucum, Minois filium, opera Aesculapii revixisse dixerunt;	składnia ACI; indicativus perfecti passivi	0–1–2	5
	quamobrem lovem domum Aesculapii fulmine incendisse,	składnia ACI	0–1	
	ipsum autem, propter artificium et propter Apollinem eius patrem, inter sidera anguem tenentem constituisse.	składnia ACI; participium praesentis activi z dopełnieniem	0–1–2	
2.	De hac causa Aesculapius anguem dicitur tenere:	składnia NCI	0–1	1

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz. 1698).

3.	cum cogeret <i>Glaucum sanare</i> ,	zdanie czasowe	0–1	6
	conclusus quodam loco secreto,	participium perfecti passivi	0–1	
	bacillum tenens manu,	participium praesentis activi	0–1	
	cum cogitaret, quid ageret,	zdanie czasowe; zdanie pytające zależne	0–1–2	
	dicitur anguis ad bacillum eius arrepsisse.	składnia NCI	0–1	
4.	Aesculapius mente commotus eum interfecit,	indicativus perfecti activi	0–1	3
	fugientem bacillo feriens saepius.	participium praesentis activi; funkcje przypadków	0–1–2	
5.	Postea fertur alter anguis in eundem locum venisse,	składnia NCI; zaimki	0–1–2	6
	ore ferens herbam, quam in caput mortui imposuisse;	infinitivus perfecti activi; participium praesentis activi nieregularnego czasownika <i>ferre</i>	0–1–2	
	quo facto ambo fugerunt.	ablativus absolutus; indicativus perfecti activi	0–1–2	
6.	Quare Aesculapius eadem herba usus est et Glaucus revixit.	odmiana i składnia czasownika <i>utor</i> (verbum deponens); indicativus perfecti activi	0–1–2	2
7.	Itaque anguis et in Aesculapii tutela esse et in astris dicitur collocatus (esse).	składnia NCI; wyrażenia przymikowe	0–1–2	2
8.	Qua consuetudine ducti posterius eius tradiderunt reliquis,	indicativus perfecti activi; funkcje przypadków	0–1–2	4
	ut medici anguibus uterentur.	zdanie dopełnieniowe; odmiana i składnia czasownika <i>utor</i> (verbum deponens)	0–1–2	
Poprawność językowa i stylistyczna całego przekładu. (Punkt jest przyznawany za poprawny przekład całego tekstu).				1
Razem				30

Przykładowe rozwiązanie

Niektórzy powiedzieli (mówili), że Glaukos, syn Minosa, odżył dzięki Eskulapowi; dlatego Jowisz podpalił dom Eskulapa piorunem, jego samego zaś z powodu biegłości w sztuce i ze względu na jego ojca, Apollina, umieścił wśród gwiazd, trzymającego węża. Mówi się, że Eskulap trzyma węża z tej przyczyny: kiedy został zmuszony (był zmuszany) do uzdrowienia Glaukosa, zamknięty w pewnym odosobnionym miejscu, trzymając w ręce laskę, i rozmyślał, co zrobić, mówi się, że wąż wpełznął na jego laskę (wąż podobno wpełznął na jego laskę). Rozkojarzony Eskulap zabił go, wiele razy uderzając laską uciekającego. Opowiada się, że później inny (drugi) wąż przyszedł w to samo miejsce, niosąc w paszczy ziele, które nałożył na głowę martwego; kiedy to zostało zrobione, oba węże uciekły. Dlatego Eskulap użył tego samego ziele i Glaukos odżył. Tak więc mówi się, że wąż jest pod opieką Eskulapa i został umieszczony wśród gwiazd. Jego następcy (potomni), kierowani tym przykładem, przekazali pozostałym, aby lekarze korzystali z węży.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...]; 3.1) samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Chiron (Chejron)

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 3.1) samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 1.7) wskazuje najważniejsze osiągnięcia kultury antycznej [...] nauka i wynalazki w starożytności; 3.1) dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje [...] treści [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań. 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi.

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F

2. P

3. P

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich dotyczących [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 2.1) dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego [...], znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur [...]; 2.2) tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin; 3.1) samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Lekarz leczy, natura uzdrowia.

2. Złe ziele (chwast) szybko rośnie.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający wymienia wyrazy pochodzenia łacińskiego funkcjonujące jako terminy w różnych dziedzinach; dostrzega związki języka polskiego z językiem łacińskim; wyjaśnia etymologię wyrazów w języku polskim, opierając się na leksyce łacińskiej.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wyraz	Synonim
sekretny	ukryty, tajemny
sanacja	uzdrowienie
konkluzja	wniosek, podsumowanie

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne [...]; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] struktura składniowa zdania w stronie czynnej i biernej; 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Anguis ab Aesculapio interfectus est (interfecta est).

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne ([...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w trybie indykativie [...]) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

dicatur – cogitetur

dixerunt – cogitaverunt

dicebamus – cogitabamus

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne (przysłówki utworzone od przymiotników deklinacji 1–3; regularne i nieregularne stopniowanie [...] przysłówków [...]); 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] stopniuje [...] przysłówki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

gradus positivus	gradus comparativus	gradus superlativus
saepe	saepius	saepissime

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne (formy fleksyjne rzeczowników deklinacji 1–5 [...]; nieregularności w odmianie rzeczowników; [...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie i koniunktiwie; infinitivus activi i passivi praesentis, perfecti; [...] oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: szyk zdania; struktura składniowa zdania w stronie czynnej i biernej; funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika w poszczególnych przypadkach; funkcje składniowe i semantyczne nieosobowych form czasownika (infinitivus activi i passivi praesentis, perfecti [...]); konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: [...] dativus possessivus [...]; consecutio temporum; zdania podrzędne z indykatiwem i koniunktiwem.

Zasady oceniania

2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi.

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. T
2. N
3. T

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne [...]; participia (praesentis activi i perfecti passivi) [...]; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] participium praesentis activi i perfecti passivi) [...]; 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

participium perfecti passivi	participium praesentis activi
commotus, -a, -um	commovens
conclusus, -a, -um	concludens

Zadanie 12. (0–15)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury. II. Tworzenie wypowiedzi [...]. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 3.1) dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne, selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, [...] wydarzenia z dziedziny kultury). 2.2) tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin; 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów [...]

	<p>dotyczących mitów antycznych, [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...];</p> <p>1.6) wyjaśnia związki kultury europejskiej, zwłaszcza polskiej, z kulturą antyczną – odniesienia do antyku zawarte w najwybitniejszych dziełach literatury, sztuki [...];</p> <p>1.7) wskazuje najważniejsze osiągnięcia kultury antycznej – [...] nauka i wynalazki w starożytności, postawy [...].</p>
--	--

Zasady oceniania

Kryterium		Punktacja	
		częstkowa	maks.
I. Znajomość kultury antycznej	Wyczerpujący opis zagadnienia (np. cechy charakterystyczne, wpływy, powiązania, zjawiska, fakty, daty, przedstawiciele). Bardzo dobra znajomość problemu. Brak błędów merytorycznych.	6–5	6
	Poprawny opis i dobra znajomość zagadnienia. Drobne usterki merytoryczne.	4–3	
	Pobieżna znajomość zagadnienia, nieliczne błędy merytoryczne.	2–1	
	Brak znajomości zagadnienia; brak odwołań do kultury antycznej, istotne błędy merytoryczne.	0	
II. Trafność przytaczanych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	Pełna i trafna analiza i interpretacja zagadnienia, jasne wyrażenie własnego stanowiska.	6–5	6
	Poprawna analiza zagadnienia; nieliczne błędy w interpretacji, niewyrażenie własnego stanowiska.	4–3	
	Pobieżna analiza zagadnienia; błędy w interpretacji.	2–1	
	Niewłaściwa analiza i interpretacja zagadnienia lub ich brak.	0	
III. Terminy, wyrażenia	Poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej.	2	2
	Rzadkie, ale poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; nieliczne błędy w pisowni.	1	
	Brak terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; błędne ich zastosowanie; błędy w pisowni.	0	

IV. Język i styl	Język komunikatywny, na ogół poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia.	1	1
	Język niekomunikatywny, niezgodna z normą składnia, liczne błędy ortograficzne.	0	
Razem		15 punktów	